

snimio: Arno Declair

Roland Schimmelpfennig

PREMIJERE
FESTIVALI
OBLJETNICE
RAZGOVOR
GLAZBENI
TEATAR
ESEJ
TEMAT
GAVRAN U
PARIZU
IZ STRANIH
ČASOPISA
TEORIJA
IZ POVIJESTI
NOVE
KNJIGE
DRAME

rođen je 1967. u Göttingenu i najprije je radio kao novinar i pisac u Istanbulu, godine 1990. upisuje studij režije na školi Otto Falckenberga, potom postaje asistent režije, kasnije suradnik i umjetnički rukovoditelj Münchener Kammerspiele. Godine 1996. napušta Kammerspiele i djeluje kao slobodni pisac i prevoditelj. Od 1993. piše radio-igre i kazališne komade (dosad ih je napisao dvadesetak), primivši za njih više značajnih nagrada: nagradu Else-Lasker-Schüler za igrokaz *Riba za ribu (Fisch um Fisch, 1999.)*, Nes-troyevu nagradu za komad *Push Up 1-3* (2001.). Od 1999. do 2001. Roland Schimmelpfennig radi kao dramaturg i pisac pri Schaubühne am Lehniner Platz i Schaubühne je prizvela njegove komade *Prije dugo vremena u svibnju (Vor langer Zeit im Mai, ožujak 2000.)*, *Srednjoeropsko vrijeme (MEZ, svibanj 2000.)* i izvela *Arapsku noć* (svibanj 2001.).

ROLAND SCHIMMELPFENNIG

Na Ulici Greifswalder

S njemačkoga preveo Dubravko Torjanac

Osobe	<p><i>U kojoj mjeri i kada Kiki zamuckuje, osim u zborškim pri-zorima, prepusteno je režiji i glumici i stoga zamucki-vanje nisam ni naznačio. No svakako, kad Kiki zamuck-uje, pretpostavljam snažno zamuckivanje, zamuckivanje koje se teško podnosi.</i></p>	1.1. <p><i>Na ulici, usred noći. Krupan čovjek na pragu šezde-setih u ogrtaju za kupanje. Gleda niz ulicu i traži pogle-dom, doziva svog psa glasno i grubo.</i></p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčela!</p> <p><i>Stanka. Čovjek ponovo pogledom traži psa, no ne vidi ga. Svejedno se ne miče s mjesta.</i></p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčela, dodi ovamo!</p> <p>Kratka stanka.</p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčela, dodi!</p> <p><i>Stanka. Krene korak-dva u smjeru gdje pretpostavlja da bi mogao biti pas, zatim ponovo stane. Glasno, grubo, malo promuklo.</i></p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčelica!</p> <p>Kratka stanka.</p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčela!</p> <p>Kratka stanka.</p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Ma gdje si?... Dodi ovamo!</p> <p>Pčela!</p> <p>Kratka stanka.</p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Hoćeš doći ovamo! Stanka.</p> <p>ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčelica!</p> <p><i>Pas je otišao. Krupan čovjek polagano korača. Dok odlaže ulicom i malo-pomalo nestaje u tami, i dalje dozi-va psa.</i></p>	Kratka stanka. <p>RUDOLF: Jesi, jes ti? Jesi to stvarno ti? Tanja? Ti si to, Tanja? Odakle ti tu? Kako si ušla?</p> <p>Kratka stanka.</p> <p>RUDOLF: Odavno te nisam vidio, koliko dugo, koliko dugo?... Kratka stanka.</p> <p>RUDOLF: Zašto šutiš? Što hoćeš? Što hoćeš od mene? Kratka stanka.</p> <p>RUDOLF: Reci mi... reci mi zašto si tu... reci mi što hoćeš od mene... TANJA: Došla sam te upozoriti, Rudolfe. Čuvaj se. Čuvaj se visoke vitke djevojke. Čuvaj se žirafe.</p> <p>RUDOLF: Što... što misliš... što misliš time... TANJA: Čuvaj se... čuvaj se, Rudolfe, čuvaj se žirafe. Nestaje.</p>
PREMIJERE			
FESTIVALI			
OBLJETNICE			
RAZGOVOR	Kiki, Rudolfova frendica, kasne tridesete godine		
GLAZBENI TEATAR	Jedna djevojka i njezin otac u podzemnoj željeznicu		
ESEJ	Hans, vlasnik kioska i njegova žena		
TEMAT	Gospoda Teuber (od milja Tojbitica)		
GAVRAN U PARIZU	Gospoda Schmidt (od milja Šmidika)		
IZ STRANIH ČASOPISA	Gradevinski radnik 1		
TEORIJA	Gradevinski radnik 2		
IZ POVIJESTI	Gradevinski radnik 3		
NOVE KNJIGE	Covjek na telefonu		
DRAME	Babsi, žena iz fotostudija		
	Žena s vilicom u ruci		
	Čovjek na balkonu		
	Tramvajski putnici		
	Grupna fotografija: dr. Ingo Hagen, dr. Brigit Schade, dr. Heino Teichmann, asistentica Saskia		
	Mladi čovjek (Fritz)		
	Mihajil Kirilović		
	Rumunj 1		
	Rumunj 2		
	Rumunj 3		
	Čovjek s kočijom		
	Birtijaš iz birtije Katsky		
	Mladi čovjek s naočalama		
		1.2.	
		<i>Noć. Jedna žena stoji u sobi u tami.</i>	
		<i>Rudolf, četrdesetogodišnjak, snažan, prene se iz sna, glasno diše, dolazi do daha.</i>	
		RUDOLF: Tko... tko si ti... odakle si se stvorila?	
		<i>Žena ima zelene oči. Rudolfovih je godina.</i>	
		RUDOLF: Tko si ti?	
		<i>Odnekud te... odakle te znam?</i>	
			ROKER S PLASTIČNOM VREĆICOM (zauria): Maiden!
			<i>Roker urla samu tu jednu riječ. Ona zvuči bijesno, očajnički i umorno, kao da zaziva ime zauvijek izgubljene drage. Zatim ide dalje, ali nakon jedne minute opet zastane.</i>
			ROKER S PLASTIČNOM VREĆICOM (urla): Maiden!
			<i>I tako se to nastavlja. Nakon otprilike jedne minute roker zastaje i zauria u mrak tu jednu riječ.</i>

1.4.

Noću, nešto kasnije. Tama. Rudolf se trgne iz sna kao da iz dubine izrana na površinu vode. U sobi stoji žena. Rudolfovih je godina, izgleda oronulo, propalo.

Stanka.

RUDOLF: Ti?

Kratka stanka.

RUDOLF: Jesi to ti?

Kratka stanka.

PREMIJERE

RUDOLF: Posljednji put sam te vidio na plaži u blizini Stralsunda.

Kratka stanka.

Sad mi pada na pamet: tada sam ti rekao da si jedna žena zelenih očiju u mome životu, ali to nije bilo točno. I Tanja Wiedeking imala je zelene oči! To sam TEATAR zaboravio!

ESEJ Šutnja. Sve više u panicu:

TEMAT RUDOLF: Ali zašto... zašto si ti sad tu?...

GAVRAN U Šutnja.

PARIZU RUDOLF: Odgovori mi: zašto si ti sad tu?

IZ STRANIH NATALIE: Ah, Rudolfe.

ČASOPISA RUDOLF: Što je?...

TEORIJA NATALIE: Ah, Rudolfe...

RUDOLF: Da?...

IZ POVIJESTI NATALIE: Kad bi imao još samo 24 sata...

NOVE RUDOLF: 24 sata?...

KNJIGE NATALIE: Kad bi imao još samo 24 sata života... što bi učinio?

DRAME RUDOLF: Ja? Koliko je sad?

NATALIE: Dvadeset do peteri.

RUDOLF: Još samo 24 sata?

NATALIE: Da, još 24 sata... što bi učinio?

Ona nestaje.

RUDOLF: Čekaj...

1.5.

Bještavo svjetlo u noći, plamen aparata za zavarivanje: radnici popravljaju jedan od tramvajskih kolosijeka. Za nekoliko sati opet će krenuti prvi tramvaji. Skupina

muškaraca u narančastim radnim odijelima s reflektori ma na kacigama. Nose zaštitne maske. Iskre i dim koji polagano – kao na usporenom snimku – zamiču u tamu pokraj žutog osvjetljenja provizorno postavljenih oznaka da su radovi u tijeku. Na rampi s bijelim i crvenim prugama visi mali tranzistor na baterije iz kojeg se glazba čuje slabo, loše, iskriviljeno i udaljeno: "Wouldn't it be good" Nika Karshawa.

RADNIK NA TRAMVAJSKOJ PRUZI tiho pjevuši uz glazbu.

1.6.

Kasnije iste noći. Rudolf u tami. Premršava žena stoji u sobi. Ima otprilike trideset pet godina, vitka je i mladenački odjevana. Njezino lice i tijelo vidljivo su iscrpljeni nekom bolešću. Ona će umrijeti.

RUDOLF (budi se): Poznajem te... ne poznajem te.

Kratka stanka.

RUDOLF: Nisam te još nikada video...

Jesam li te negdje već video?

Ne poznajem te...

Kratka stanka.

RUDOLF: Što je s tvojim licem?

Kratka stanka.

RUDOLF: Reci mi svoje ime...

Stanka. Ona ga gleda i ne govori ništa. On se boji.

RUDOLF: Što hoćeš? Tko si ti?

Rudolf više bojeći se za svoj život.

1.7.

Polagano se rasvjetljuje. Nakon duge potrage Čovjek u ogrtiću za kupanje vraća se kući. Nije pronašao psa.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčela!

Kratka stanka.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčelica!

Kratka stanka.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčela!

1.8.

Tri mlade žene nakon protulumarene noći od petka na subotu vraćaju se tramvajem kući. Umorne su, razdražene, razočarane, prazne.

KATJA: Što ja tu mogu što njemu gori lančić?

Kratka stanka.

KATJA: Što ja tu mogu? Mislim, što njemu gori lančić?

Kratka stanka.

KATJA: Kaže on meni, evo, lančić, gledaj, zlatan je.

Što?

Lančić, evo, zlatan je.

Ma nije. Nlijije, nije zlatan.

Ma je, zlatan je, gledaj, evo, popipaj.

To nije zlato, to je plastika.

Ma jasno da je zlato.

Plastika je, to se vidi. Jesi ti...

Lančić je od zlata, od pravoga zlata, evo, dokazat ću ti, i onda izvadi upalač i drži ga ispod lančića. Drži lančić nad plamenom, a lančić, eh, lančić najprije pocrni, a onda se topi i gori, topi se i gori, ma to su bile prave pravcate vatrenе kapljice, a njemu lančić još visi oko vrata.

Stanka.

KATJA: A ja sam rekla, lančić nije zlatan.

A on, lančić je zlatan. Zlato gori, nisi znala? Ti to nisi znala. Zlato gori.

Kratka stanka.

KATJA: Sad sam ga spalio za tebe.

Kratka stanka.

SIMONA: A gdje je Bille, Bille nije tu?

Kratka stanka.

SIMONA: Kad je Bille otišla?

Kratka stanka.

SIMONA: Ti si prevelika.

Kratka stanka.

SIMONA: Ti si prevelika. Ti si jednostavno prevelika.

MAIKA: Što?

SIMONA: Nijedan muškarac u cijelom kafiću nije velik kao ti. Nijedan. Ti si prevelika.

MAIKA: Ti si preružna i to je sve. Toliko si ružna, ej, da toga fakat nigdje nema. Ne znam nikog tko bi bio ružniji. Zato, znaš.

SIMONA: Ti sjedi na barskom stolcu, pored tebe onaj tip, pored mene drugi tip, pa i čekali smo to da oni sjedu k nama – e, a onda smo cijelo vrijeme čekali da se nešto pokrene, a onaj tvoj je već ionako niži od tebe, i kad sjedi na barskom stolcu. Na barskim stolcima.

Kratka stanka.

SIMONA: I on plača pića, sva, i ja hoću, i ja hoću još, još nešto, ali ti...

KATJA: Pa zlato upoće ne gori.

MAIKA: Ja, što, što?...

SIMONA: E fakat...

MAIKA: Da, što?...

SIMONA: Ti ustaneš!

MAIKA: Da!

Kratka stanka.

MAIKA: Da, jesam, i – da, ustala sam, o Bože, jebote. SIMONA: E, apokalipsa, jebote, ne. Ustane i on.

Kratka stanka.

SIMONA: A mislim, zašto si ti ustala?

MAIKA: Pojma nemam. Ustajalo mi se.

SIMONA: E da. Točno, fakat.

Ti stojiš pored njega i on vidi: ti si barem glavu viša od njega. I konac.

Smije se meketavo, ružno.

SIMONA: Divovska ovca kojoj tipova frizura raste iz gubice. Ma buju mu možeš pobrati. Taj je premal.

Stanka.

MAIKA: I? I?

Kratka stanka.

MAIKA: Svi su oni premali.

Kratka stanka.

MAIKA: I kakve to veze ima s tobom?

Stanka.

SIMONA (iznenada): Bille? Nije ono tamo bila Bille?

MAIKA: Gđe?

SIMONA: Tamo, tamo iza, ispred one kuće!

Ništa. Dugačka stanka.

SIMONA: Moje tijelo je moj kapital.

Stanka.

KATJA: Lančić gori i gori, a onda dode neki tip i veli:

Ja mislim da vi nešto niste skužili.

Kratka stanka.

KATJA: Ja mislim da vi nešto niste skužili.

SIMONA: Moje tijelo je moj kapital. Ja se jednom moram udati za direktora hotela.

KATJA: Van, van, van, urla tip.

Kratka stanka.

KATJA: Van, van, van.

Stanka.

KATJA: Pa kad je Bille otisla?

Kratka stanka.

PREMIJERE

FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U

PARIZU

IZ STRANIH

ČASOPISA

TEORIJA

IZ POVIJESTI

NOVE

KNJIGE

DRAME

1.9.

Mala kuhinja u stanu u stražnjem dvorištu, četvrti kat. Sunce ljeti u taj stan pada već rano ujutro. Kiki, u tridesetim godinama, blagajnica, i Rudolf, u ranim četrdesetima, trgovac voćem i povrćem, zajedno su već godinu i pol. Kiki zamuckuje, ali ne uvijek.

Protekle noći Rudolf se tri puta pored nje s krikom budio iz sna i smješta je opet duboko zaspao. Subota je u jutro, oboje su već spremni krenuti na posao, stoječki piju kavu. Radio tihov svira. Ona ga dugo gleda, on ne kaže ništa. Na posljeku:

RUDOLF: Loše sam spavao, strašno loše.

Kratka stanka.

RUDOLF: Kao da uopće nisam spavao.

Izbjegava njezin pogled.

KIKI: Ja sam mislila da umireš. Tako si glasno vikao. U snu.

RUDOLF: Sanjao sam neku ženu, stajala je pri dnu kreveta.

KIKI: Tko to?

RUDOLF: Neka žena... ne znam. Pitala me što bih učinio da imam još samo 24 sata života.

Kratka stanka.

RUDOLF: I onda je bio još netko, to si bila ti, ali nisi izgledala kao ti, već kao netko drugi... kao neka žena koju još nikada nisam vidio... i ti ništa nisi rekla, ništa, ali htjela si nešto reći, nešto kao: nikada me nisi volio ili: ako me nikada nisi volio, zašto me onda ne voliš još to kratko vrijeme koje ti je preostalo...

1.10.

Tri djevojke, Maika, Katja, Simona. Simona, obilivena krviju, na rubu ulice.

SIMONA (viče): Pa to nije moguće, pa to nije moguće, pa to nije i nije moguće!!!

MAIKA: Daj pokaži...

SIMONA: Pa to nije moguće...

MAIKA: Hajde sad pokaži.

KATJA: Ma budi kuš...

SIMONA: Pa to nije moguće.

Stenje.

SIMONA: E fakat, fakat, fakat, kakvo sranje, pa dobro, kakvo je to sranje?...

MAIKA: Daj pokaži, no...

SIMONA: Kako to boli...

KATJA: Pa je l' moraš dirati i cuka?...

SIMONA: Kako to boli...

KATJA: Zašto još i cuka diraš?

SIMONA: Pa to nije moguće, pa to nije moguće.

Stenje, guta.

SIMONA: Krvarim ko zaklana svinja.

Stenje.

MAIKA: A sad daj pokaži...

KATJA: A daj šuti!

SIMONA: E, kakvo sranje, kakvo sranje, koje sranje od prokletoga grada...

2.1.

Podzemna željezница, subota prije podne. Sedmogodišnja djevojčica u haljinici privezana konopom dugim otprilike dva metra. Konop je privezan na njezine kukove. Bradati muškarac u tamnoj odjeći s gitaram – za njegove kukove privezan je drugi kraj konopa. On sjedi i svira na jednoj od klupa, ona stoji u vagonu koji se kreće.

DJEVOJKA (pjeva): O minha macona

Minha torcida

Minha querida

Minha galeria

O minha cashueira

Minha menina

Minha flamenga

Minha capoeira

O minha menina

Minga querida

Minha Valeria...

O monha maloca

Minha larica

Minha cashaca

Minha cadea

Minha vagabunda

O minha vida

Minha membembe

O minha ladera

O minha menina

Minha querida

Minha Valeria...

O minha torcida

Minha flamenga

Minha cadea

O minha macona

Minha torcida

Minha querida

Minha galeria

Minha vagabunda

Minha membembe

Minha ladera

Minha menina

Minha querida

Minha Valeria...

O minha torcida

Minha querida

Minha galeria

Minha vagabunda

Minha membembe

Minha ladera

Minha menina

Minha querida

Minha Valeria...

Minha torcida

Minha flamenga

2.2.

Minha cadea
O Minha maciona
Minha torcida
Minha querida
Minha galera...

Bille, sama. Mlada žena. Malo bijleda, malo premorena, ali razrogačenih očiju kao u šoku.

BILLE: Na mom ljevom ramenu istetovirana je mrtvačka lubanja, ali te mrtvačke lubanje još maloprije nije bilo tu.

Danas u jutro dala sam si napraviti ovo tu...

Pokazuje unutarnju stranu ruke, gdje je dala istetovirati veliko oko. Sličan motiv nalazimo u jednoj od ekraničacija »Moreplovca Sinbada«.

BILLE: Oko. (Kratka stanka.) Ali lubanju ne. Lubanje se ne mogu sjetiti. Ne znam kako se tu stvorila. Nije mi i nije jasno. Ali tu je.

Kratka stanka.

BILLE: Cijelo vrijeme mislim: to je moja lubanja. Mislim da je to moja vlastita lubanja, moja, moja, moja vlastita mrtvačka lubanja koja me gleda.

2.3.

Rano prije podne, 8 sati i 30 minuta. Vlasnik kioska Hans i njegova žena.

HANS: Imam takav nekakav neobičan osjećaj u svojoj glavi.

ŽENA: Ha?

HANS: Imam takav nekakav neobičan osjećaj u svojoj glavi.

ŽENA: Osjećaj u tvojoj glavi? Kakav osjećaj? Nešto te boli?

HANS: Takav nekakav osjećaj – kao da nešto hoće van.

ŽENA: Aha.

HANS: Nešto u mojoj glavi...

ŽENA: Da?

HANS: Hoće van.

ŽENA: Da? A što to?

HANS: Ne znam.

ŽENA: Ne znaš?

HANS: Ne. Ne znam što to hoće van.

2.4.

Supermarket. Dvije blagajnice, Tojbita i Šmidika, s Kiki i Bille.

Nekoliko minuta prije devet, četiri žene sjede za kasama. Nema mušterija, dučan je još zatvoren.

BLAGAJNICE: Devet sati u jutro, rešetke pred vratima, pred prizorima klepećući se dižu, prve mušterije već čekaju ispred na stubama. Dobro jutro.

PREMIJERE

FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U

PARIZU

IZ STRANIH

ČASOPISA

TEORIJA

IZ POVIJESTI

NOVE

KNJIGE

DRAAME

BLAGAJNICE: Njega je još prije pet ili deset godina htje la cijela četvrt... u njega je bila zaljubljena svaka žena i potajice je još uvijek, svaka, svaka...

Kiki pokuša nešto reći.

BLAGAJNICE: Njega je još prije pet ili deset godina htje la cijela četvrt... u njega je bila zaljubljena svaka žena i potajice je još uvijek, svaka, svaka...

BILLE: U koga to?

BLAGAJNICE: Udebljao se on, eh, ali nema veze, što to znači – i nismo ga vidjeli otako on više nije s nama, – sad je samostalan – a svak kaže: Nastradat će on još sa svojim dučanom, 'oče, 'oče, voće i povrće, šteta, ali: čestitamo, čestitamo, sve najbolje i stvarno svaka čast.

KIKI: A – a – a...

BLAGAJNICE: Neće više doći.

Inače Bill nikada ne kasni.

Možda još i dode.

BILLE: Ma samo dvije-tri minute, mislim.

BLAGAJNICE: A možda i ne.

Možda, možda.

Ah, konačno taj vikend.

2.5.

Rudolf otvara dučan.

MAIKA: Ja sam umjesto Simone.

RUDOLF: Što je sa Simonom?

MAIKA: Pas ju je ugrizao za ruku.

RUDOLF: Pa kad?

MAIKA: Danas u jutro.

RUDOLF: Danas u jutro?

MAIKA: Da, u jutro danas...

RUDOLF: Kad u jutro danas?

MAIKA: Pa negdje oko šest, oko pola šest, već je bilo svjetlo.

RUDOLF: Već je bilo svjetlo! I ti si bila s njom?

MAIKA: Da.

RUDOLF: Pa što ona u šest u jutro radi na ulici?

Nema odgovora.

RUDOLF: I sad si ti tu umjesto nje.

MAIKA: Da.

RUDOLF: Kako se zoveš?

MAIKA: Maika.

RUDOLF: Maika?

MAIKA: Maika.

2.6.

ONA (zašla u šezdesete, još uvijek kako uzrujana, optužujući): Zašto si usred noći izlazio sa psom?

ON: Izlazio sam jer je pas htio van.

ONA: Pas noću neće van.

ON: Pas je htio van.

ONA: Pas noću neće van.

ON: Pas je htio van.

2.7.

Nešto kasnije.

RUDOLF: Slušaj, nisi mi baš po volji, znaš. Ne svida mi se kako tu stojiš, ne svida mi se kako govorиш, ne svida mi se to što imaš na sebi. Ne svida mi se tvoja mladost, možda je sve to jednostavno zato, i ne svida mi se tvoja visina... ne svida mi se kako se krećeš. Kad mićeš to svoje dugacko tijelo podsjećas me na nekakvu životinju, samo ne znam na koju. Spavaš stoječki.

Ne mogu te poslati kući jer netko mora stajati ispred kad sam ja otraga, a dolaze mušterije. U dva sata je gotovo, a kad netko dode, ti me zovi. Cijelo vrijeme mislim da će ti se slomiti noge.

MAIKA: Žirafa.

RUDOLF: Što?

MAIKA: Žirafa. Zovu me žirafa.

RUDOLF: Žirafa.

MAIKA: Da, žirafa.

2.8.

Buka koja se iznenada začuje i prestane. Inferno. Prodorna, vrštava buka rezanja i piljenja metala i kamena. Cijev kroz koju padaju krhotine cigle i kamenja, kružna pila. Tri čovjeka s gradevinskim kacigama, s jednostavnim zaštitnim maskama preko usta, zaštitnim naočalama i štitnicima za uši. Teške cipele s metalnim pojačanjima, zaštitne rukvice. Od glave do pete pokriveni su

debelim slojem sive prašine. Izgledaju kao da su došli iz kiše vulkanskog pepela. Usprkos zaštitnoj odjeći, prasine ima posvuda, u ušima, u kosi, po trepavicama, između prstiju. Prasina prodire kroz odjeću.

Radnici rade na obnovi nekadašnje kuće sa stanovima za iznajmljivanje, deset stanova i kroviste bit će iznova sagradjeni, ostanak će samo vanjski zidovi.

Stanka za doručak na skelama. Coca-Cola, termosice, suhe kobasicice iz pekarnice na uglu.

RADNIK 1: Vidi što sam pronašao...

RADNIK 2: Štooo?

Skida štitnike za uši.

RADNIK 1: Vidi što sam pronašao.

Vadi staru, pocrnelu srebrnu žlicu.

RADNIK 2: Pa otkud ti to?

RADNIK 1: Iz zida.

RADNIK 2: Iz zida.

RADNIK 1: Bila je u zidu.

Drugi radnik lupne trećega, ali ovaj i dalje doručkuje i tek površno pogleda.

RADNIK 2: Žlica? U zidu je bila žlica? U kojem zidu?

RADNIK 1: Zazidana. Žlica je bila zazidana u zidu.

Promatraju žlicu. Treći radnik i dalje ne obraća pažnju. Prvi radnik podigne žlicu visoko u zrak i ispušti je. Žlica pada u dubinu, čujemo udarce o metalne prečke skele.

2.9.

Razbila se zelena boca.

RUDOLF: Što radiš s tom krhotinom?

MAIKA: Ispala mi je boca.

RUDOLF: To vidim.

Kratka stanka.

RUDOLF: Ali što radiš s krhotinom?

MAIKA: Gledam vas.

RUDOLF: ?

MAIKA: Pa samo gledam, tako kroz staklo...

Kratka stanka.

MAIKA: Samo tako.

PREMIJERE FESTIVALI OBLJETNICE RAZGOVOR GLAZBENI TEATAR ESEJ TEMAT GAVRAN U PARIZU IZ STRANIH ČASOPISA TEORIJA IZ POVIJESTI NOVE KNJIGE DRAME

2.10.
Hans, otprilike pedeset godina ili nešto malo više, vlasnik kioska s duhanom i novinama, stoji ispred police s cigaretnama. Pred njim novine i časopisi, desno kasa, lijevo listići lota. Već od ranoga jutra ima neki čudan osjećaj u ustima. Ili u glavi. Kao da nešto želi izići iz njegove glave. Kao da se nešto želi probiti. Ali što?
Nešto sjedi u njegovoj glavi ili u ustima, u korijenu njegova jezika, i to mora, mora van. To je nešto poput uholaže. Ili kad čovjeka tjeri na povraćanje.
On kroz prozor gleda glavnu prometnicu, dvije prometne traKE u svakom smjeru, između njih tramvajske tračnice. Kupaca nema. Sam je. Protutriji tramvaj. Nasuprot kiosku je fotostudio, iza sivo-zelenih boja stakla nejasno vidimo Babsi, kao i uvijek, s njezinim fotoaparatom. Hansova usta se otvore kao da bi nešto htio reći. No taj čovjek ništa ne želi reći, a i kome bi išta rekao, nikoga nema, na zatvara usta, ali ona se smjesta opet otvara. Iz grla se probija nekakav grlen zvuk koji on ne može potisnuti ni obuzdati. Hoće ponovno zatvoriti usta, ali to nije nimalo jednostavno. Puls mu podvijla, izbjige mu znoj, Hans hvata dah i teško diše. I usta su zatvorena. Ali osjećaj kako nešto iz njega hoće van sve je jači i jači. U njegovoj glavi roja se riječi nekog jezika koji ne razumije, koji još nikada nije čuo. Usta se otvaraju. Zvuk iz grla, čovjek ga jedva može obuzdati, njegove ruke sakravaju donju polovicu lica, on objema rukama sebi zatvara usta. Zvukovi koji izlaze iz njega podsjećaju na grlene hroptanje koje potom prelazi u promuklo iskašljavanje. Neki od zvukova oblikuju se u riječi, ali čovjek ih ne razumije, oni potječu iz jezika koji čovjek ne razumije: iz španjolskoga.
Desno koljeno poleti u zrak – usprkos tome što se čovjek trudi sprječiti to – sljedi i lijevo koljeno i desna ruka, tijelo čovjek počinje marširati na mjestu protiv njegove volje, a istodobno iz zvukova, iz grlenih glasova uistinu nastaju riječi, riječi stvaraju rečenice, rime, melodiju, glazbu. Iz grlenih zvukova u meduvremenu je nastala pjesma, čovjek u kiosku s novinama i duhanskim proizvodima glasno pjeva pjesmu koju ne poznaće i koju ne razumije. Oči su mu razrogačene od straha. Srce će mu iskočiti, doživjet će infarkt. Ali ne može prestat.

ČOVJEK IZ KIOSKA S NOVINAMA I DUHANSKIM PROIZVODIMA (HANS):

!Que dejen toditos
los libros abiertos
ha sido la orden
que dió el General,

!que todos los niños
estén muy atentos,
las cinco vocales
van a desfilar!

Primero verás
que pasa la "A"
con sus dos patitas
muy abiertas al marchar.

Aquí viene la "E"
alzando los pies,
el palo de amedio
es más chico como ves.

Aquí está la "I",
la sigue la "O"
una es flaca y la otra
gorda porque ya comió.

Y luego hasta atrás
llegó la "U",
como la cuerda
con que siempre saltas tú.

Primero verás
que pasa la "A"
con sus dos patitas
muy abiertas al marchar.

Aquí viene la "E"
alzando los pies,
el palo de amedio
es más chico como ves.

Aquí está la "I",
la sigue la "O"
una es flaca y la otra
gorda porque ya comió.

Y luego hasta atrás
llegó la "U",
como la cuerda
con que siempre saltas tú.

2.11.

RUDOLF: Kad bi imala još samo 24 sata života, što bi učinila?

MAIKA: Ja?

RUDOLF: Ti.

MAIKA: Što bih učinila?

RUDOLF: Da.

Stanka.

MAIKA: Pa učinila bih ono što mogu.

RUDOLF: A što to?

MAIKA: Pojma nemam.

Stanka.

MAIKA: Dva sata.

RUDOLF: Gotovo za danas.

MAIKA: Tramvaj u jedan i pedeset sedam sam propustila.

RUDOLF: Upravo je otisao.

MAIKA: Onda idem na idući.

RUDOLF: Ja zatvaram.

Kratka stanka.

RUDOLF: Kuta...

MAIKA: Ah, kuta.

Svlači kutu.

MAIKA: Dovidjenja.

RUDOLF: Dovidjenja.

Ona je već izšla.

RUDOLF: A u pondjeljak?

MAIKA: U pondjeljak?

RUDOLF: Tko će doći u pondjeljak?

Maika mu dovikne nešto što Rudolf ne razumije jer prolazi kamion.

2.12.

ČOVJEK NA TELEFONU: A onda još nešto, mogu još nešto reći?

Kratka stanka.

ČOVJEK NA TELEFONU: E tu su mi se, naime, izgubila dva čovjeka, Svenja i Nico, s njima sam prošlog ljeta napravio mnogo, ali sad jednostavno cijelu vječnost nisam apsolutno ništa čuo o njima.

Kratka stanka.

ČOVJEK NA TELEFONU: A Utto, stari pizdek, pa bio bi red da se i on kojput javi.

2.13.

TOJBICA + ŠMIDIKA + BABSI:

Babsi, 37, par kila previše,
ima fotostudio.

Nakon što se Foto-Klinke dvije ulice dalje zatvorio,
ide joj bolje. U financijskom pogledu.

Kako je prije kraj spajala s krajem, to ne zna nitko.
A možda je moglo biti i obrnuto.

Možda bi ona uskoro moralazatvoriti i
sada bi Foto-Klinkeu išlo bolje,
ali na drugoj strani:

Klinike nije otisao na bubanj samo zbog tog jednog
od svojih dučana.

Klinike je bio lanc dučana,
sad više nema čitavog lanca.

Babsin fotostudio pripada njoj i samo njoj.

Njezina je sad i većina Klinkeovih mušterija,
njezin fotostudio sada je jedini fotostudio
sve do Ringstraße. Ona sad poznaje
fotografije s ferija
i moment-snimke
i seks-snimeke cijelog kvarta.

Otac joj pomaže
otkako je morao zatvoriti vlastiti fotostudio
u jednom od onih prigradskih naselja
gdje su sve same novogradnje i neboderi,
ali on dolazi samo zato
jer mu je inače dosadno.

Nema ona za njega nikakva posla.

Ni sama baš nema previše posla. Cijeloga dana ra-
dio svira i svira.

ČOVJEK NA TELEFONU: I onda još nešto, mogu još ne-
što reći?

Kratka stanka.

ČOVJEK NA TELEFONU: E tu su mi se, naime, izgubila
dva čovjeka, Svenja i Nico, s njima sam prošlog ljeta
napravio mnogo, ali sad jednostavno cijelu vječnost
nisam apsolutno ništa čuo o njima.

Kratka stanka.

ČOVJEK NA TELEFONU: A Utto, stari pizdek, pa bio bi red da se i on kopijut javi.

TOJBICA + ŠMIDIKA + BABSI: Ona stoji iza izloga i isprobava novi fotoaparat.

Kroz staklo izloga fotografira ulicu. I to čini često.

Pred njom staza za pješake, dvije prometne trake, zatim tramvajska stanica, smjer prema gradu, 2 kolosijeka,

tramvajska stanica za smjer izvan grada, dvije prometne trake i traka za skretanje uljevo pa širok ploplinski na drugoj strani ulice.

Trafička. Pored nje kopiraonica. Ispred vlasnik kopiraonice Frank s cigaretom.

Protutnji tramvaj. Broj pedeset sedam. Babsi fotografira. Par pješaka, crveni automobil.

Srebreni automobil.

Hans,

vlasnik kioska preko puta, napušta svoj dućan i trči niz ulicu.

Izgleda nekako čudno.

Neobično visoka, vitka djevojka izlazi iz prodavaonice s voćem i povrćem i trči u smjeru tramvajske stanice.

Čeka na semaforu. Ide dalje.

Rudolf, trgovac voćem i povrćem s druge strane ulice,

izlazi iz svog dućana

i trči za visokom djevojkom.

Sada je 14 sati i dvije minute.

Visoka djevojka stoji na tramvajskoj stanici za smjer izvan grada.

Rudolf

na crveno prelazi zeburu

i trči prema tramvajskoj stanici

za smjer izvan grada.

S leđa se obraća neobično visokoj djevojci, koja se okreće k njemu.

Govori joj dugo.

Ona, izgleda, ne odgovara.

On se pred njom spušta na koljenja.

Dolazi tramvaj.

2.14.

RUDOLF: Ti si najljepše bice u ovome gradu. Nedostaješ mi. Već mi nedostaješ, iako još uvek stojiš pred mojim očima. Volim te. Najednom je sve drugačije, čitav svijet, vrijeme, svjetlo... sve je drugačije otkad znam da ti postojiš... otkad znam da pripadaš meni. Ako sad odes, dogodit će se neki skok u vremenu. Ako sad, kad smo se konačno sreli, odemo svatko svojim putem, raspuknut će se zemlja.

Volim tvoje oči, volim tebe. Volim tvoj pogled, volim tebe.

Ostani. Već mi nedostaješ, iako još nisi otišla. Ti si najljepše bice ovoga grada.

S tobom pred sobom vidim život, čitav jedan život, volim te. Ti tako lagano koračaš. Ne pozajem nikoga tko tako korača.

Ostanimo zajedno.

Ostanimo zajedno. Ne odlazi. Dodi k meni. Ne pozajmeš me, ali ja te volim. Za to što ti hoću reći ne postoji i ne može postojati jezik. Riječi su preslabе, jer ono što je od sada pred nama, budućnost, neopisivo je.

2.15.

Zena, na izmaku dvadesetih godina, tamnosmeda ko sa do ramena, sjedi sama za stolom na terasi talijanskog restorana na ulici s četiri prometne trake. Između traka tramvajske tračnice. Ulica je preglasna. Žena jede špagete na vilici uz pomoć žlice i prinosi ih ustima. Najednom zastane, ruka s punom vilićem ostane stajati u zraku. Žena gleda duž ulice. Traži li nešto, je li što čula ili zuri u prazno?

2.16.

Čovjek u potkošulji na malome balkonu na drugom katu kuće sa stanovima za iznajmljivanje, prednja strana zgrade. Sivo-crni ukrasi. Kuća je sagradene oko 1900. Bili su to radnički stanovi, ali ulica tada još nije bila tako prometna. Ispod njega četiri prometne trake i tramvajske tračnice. Između kolosijeka uska traka zemlje s visokim raslinjem, ostacima kamenih kocki kojima

je ulica bila popločena, krhotinama. Promet teče i danju i noću. Tko može, seli se odavde, seli iz stanova koji gledaju na ulicu. Čovjek zalijeva cvijeće, cvijeće je jedno i nikakvo. Potom gleda ulicu. Pogled mu luta duž onoga zapuštenog komadića zemlje i slijedi tračnice.

koja se razbila.
Oči širom otvorene.
U ušima bučanje.

3.1.

Hans, nečim tjeran, ne gospodari više samim sobom, vraca se natrag. Hoće prestati, ali slova su jača.

Nek' svatko sad, molim,
početnicu svoju lijepo zaklopiti,
tako glasi naredba
gospodina generala

I nek' djeca sad sva
obrati pozornost
jer samoglasnika pet
u mimohodu će proći

Sad pričazi dobro
već dolazi A
raširenenih nogu
i maršira vedro, zar ne

Evo i E,
podigne prste na nogama,
a mala srednja crtica
vidi se već izdaleka

Evo ga, I,
a slijedi ga O,
prvo je kao vreteno tanko,
a drugo okruglo

A sasvim na koncu
još slijedi ih U,
i izgleda ko konopac za preskakanje,
zar ne, hajde, preskoči...

3.2.

25. travnja 1945. godine, oko 15 sati i 30 minuta, šezdesetosmogodišnji bivši zanatlija Johann Erdmann, ratni invalid Prvoga svjetskog rata, u svome unajmljenom stanu u Chodowieckistrasse, užidao je u zid srebrenu žlicu koju je dobio kao dar za krštenje 1877. godine i koju je i njegov djed, Friedrich Erdmann, takoder zanatlija, dobio kao poklon za svoje krštenje, a koju je Johann

PREMIJERE
FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U
PARIZU

IZ STRANIH
ČASOPISA

TEORIJA

IZ POVIJESTI

NOVE
KNJIGE

DRAME

KATJA: Danas sam se zaključala na balkonu. Htjela sam na balkonu popušti cigaretu i pritom sam se zaključala.

SIMONA: Kako to?

KATJA: Izšla sam na balkon i vjerojatno nisam onu kvakicu, onu polugicu pritisnula kako treba, znaš koju, vi imate isti balkon.

SIMONA: Onu kvakicu, onu kvakicu koju moraš pritisnuti...

KATJA: Ako je dobro ne pritisne, onda opet skoči.

Kratka stanka.

SIMONA: Opet skoči. I vrata su onda blokirana. Ne idu ni naprijed ni natrag.

3.3.

Simona i Katja. Simona oko ruke i podlaktice nosi debovo zavoj.

KATJA: Danas sam se zaključala na balkonu. Htjela sam na balkonu popušti cigaretu i pritom sam se zaključala.

SIMONA: Kako to?

KATJA: Izšla sam na balkon i vjerojatno nisam onu kvakicu, onu polugicu pritisnula kako treba, znaš koju, vi imate isti balkon.

SIMONA: Onu kvakicu, onu kvakicu koju moraš pritisnuti...

KATJA: Ako je dobro ne pritisne, onda opet skoči.

Kratka stanka.

SIMONA: Opet skoči. I vrata su onda blokirana. Ne idu ni naprijed ni natrag.

KATJA: I to mi se dogodilo. Kad sam stajala vani, kvakice je skočila. I vrata su bila zatvorena, skoro sasvim zatvoreno. I ja više nisam mogla unutra. Sve dok moja mama nije došla doma.

Kratka stanka.

KATJA: Tri sata.

SIMONA: Tri sata?

KATJA: Tri sata.

Kratka stanka.

KATJA: Jesi li na balkonu ikad stajala tri sata?

Kratka stanka. Odmahivanje glavom.

KATJA: Gledaš lastavice. I oblake.

SIMONA: Oblake. Čitava tri sata.

KATJA: Oblake čitava tri sata.

Kratka stanka.

KATJA: Više ne znam kad sam zadnji put gledala oblake. Pojma nemam koliko je prošlo otkad sam tri sata gledala u vis.

Simona povlači dim iz cigarete i gleda u vis.

KATJA: Neki oblaci izgledaju kao lica. Ili kao glave. Jesi li to ikad zamjetila?

Kratka stanka.

KATJA: Većina oblaka izgleda kao Maika. Ili kao Maika na tramvajskoj stanici. Pokatkad, na trenutak, izgledaju kao Maika na tramvajskoj stanici dok pred njom stoji neki čovjek. Ili kleči pred njom. A onda zapušće vjetar i oblaka više nema.

A Maika je zatrudnjela. Jedan je oblak izgledao kao ti – i ti si bila trudna.

Kratka stanka.

KATJA: A jedan je oblak izgledao kao ja – i ja sam bila trudna.

3.4.

Kiki i Rudolf za kuhinjskim stolom.

KIKI: Ti si...

Kratka stanka.

KIKI: Ti si danas popodne jednoj mladoj ženi rekao da je voliš. Jesi li?

Kratka stanka.

KIKI: Ti si danas popodne, na tamvajskoj stanici, klečao pred tom mladom ženom i rekao joj da je voliš. Jesi li?

Kratka stanka.

KIKI: Ako je to tako...

Kratka stanka.

KIKI: Voljela bih znati je li to točno. Od tebe bih voljela čuti je li to istina. Jesi li to rekao mladoj ženi. To bih voljela znati.

Stanka. On šuti.

KIKI: Tko je to bio? Tko je bila ta djevojka?

Kratka stanka.

KIKI: Dakle... dakle što... što...

Stanka. Rudolf je pogleda.

RUDOLF: Bila je to jedna od pomoćnih radnica. Djevojka. Djevojka. Žirafa. Nisam je ni poznavao. Nikad je prije nisam vidio.

Kratka stanka.

RUDOLF: Ne mogu ti reći što se dogodilo. Nikad je prije nisam vidio.

Šutnja.

3.5.

ON: Taj pas je uvijek bio čudan.

ONA: Taj pas je uvijek bio potpuno normalan.

ON: Taj pas nije imao ništa od psa.

ONA: Pa što je onda taj pas imao? Pa bio je pas.

ON: Ako je bio.

Kratka stanka.

ONA: A što bi drugo bio?...

Kratka stanka.

ON: Vuk.

ONA: Vuk?

ON: Vuk.

ONA: Pčelica nije bio vuk.

ON: A otkud ti to znaš... otkud bi to mogla znati...

3.6.

Grupno fotografiranje u Institutu za kemijske informacije, Greifswalderstraße 261: dr. Ingo Hagen, dr. Brigit Schade, dr. Heino Teichmann s mjernim instrumentima koje su izumili, fotografira asistentica Saskia, sada je 16 sati i 30 minuta. Instrumenti su po svojoj preciznosti jedinstveni na svijetu. S njima je već na molekularnoj razini moguće bilježiti promjene kemijskih struktura, recimo, promjene unutar kemijskog profila atmosfere. U trenutku kada Saskia fotografira, sonda na krovu dvorišne zgrade Instituta bilježi jednu takvu promjenu u atmosferi iznad grada, promjenu koju mjerni instrument JDC-21.6, koji stoji ispred dr. Teichmanna, nije u stanju interpretirati, zbog čega se pali mala crvena signalna dioda što se odlično vidi na fotografiji. Uzročnik promjene nije nikakva molekula, nego jedan jedini atom, koji je u periodičkom sustavu elemenata zaveden pod rednim brojem 47, nosi simbol Ag, argentum: srebro.

3.7.

Tog sivkastožutog ljetnog popodneva, u trenutku kad Katja napušta kuću, mladi čovjek stoji pred kućom koja gleda na ulicu.

Čeka je.

KATJA: Pa dobro, što hoćeš?

MLADI ČOVJEK: Evo...

KATJA: Što hoćeš?

MLADI ČOVJEK: Ovo je za tebe...

KATJA: Što je to?

MLADI ČOVJEK: Od srebra je...

KATJA: To je plastika.

MLADI ČOVJEK: Nije, to je srebro. Možeš zapaliti. Ne gori.

KATJA: Što ču s tim?

MLADI ČOVJEK: To mi je danas u jutro ovdje na ulici palo pred noge. Srebro je, to je sigurno nekakav znak.

KATJA: Nekakav znak?

MLADI ČOVJEK: Nekakav znak. Mislio sam, to je sigurno nekakav znak.

3.8.

17 sati. Još trenutak i započet će popodnevna predstava. Danas: Moskovsko kazalište lutaka, priča o tri prašića. Lutkar je jedan prastari Rus, Mihajil Kirilović, više je od 60 godina u gradu koji je nekoć zauzeo kao mladić, slamao je onaj posljednji žestoki, besmisleni otpor koji su još pružali, a čemu, čemu, nekoć u Ulici Chodowiecki. Tada je bio treći koji je preuzeo mitraljez, dvojicu prije njega, braću Andreja i Peču Beljajeva sa svog je balkona ustrijelio njemački sniperist, zapravo umirovljeni lovac-amater Walter Opitz, na što je Miška Kirilović, sarajući mitraljezom, paljibom obasuo svaki

PREMIJERE

FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U

PARIZU

IZ STRANIH

ČASOPISA

TEORIJA

IZ POVIJESTI

3.9.

Kod Maike i Simone.

NOVE KNJIGE SIMONA: Što je rekao – je li nešto rekao za to što me nije bilo? Za to što nisam došla?

DRAME

Nema odgovora.

SIMONA: Zubi idu drito skroz.

Kratka stanka.

SIMONA: Liječnik kaže, drito skroz i skroz i skroz. Kakav je to bio pas, mrcina jedna prava pravcata, mrcina jedna. Ali sve se dogodilo dok si rekao keks.

Stanka.

SIMONA: Jesi trudna?

Kratka stanka.

SIMONA: Katja je mislila da si trudna.

Kratka stanka.

SIMONA: A ona JEST trudna. I ja sam trudna.

Smije se.

SIMONA: Pa zamisliti ti to.

MAIKA: Nisam spavala trideset šest sati, ali svejedno ne mogu zatvoriti oči. Sve vrijeme mislim da je još uvijek četrnaest sati, fajrunt. I otkako sam došla gledam kroz prozor u dvorište.

Zašto se ništa ne događa.

Zašto vrijeme ne ide dalje.

Mislim, pa još sam u tramvaju. I mislim, otuda nikud. Otuda nikud.

Kratka stanka.

MAIKA: Rekao je da ne odem.

SIMONA: Ugriz mi ide drito skroz. Sve se zbilo dok si rekao keks.

Kratka stanka.

SIMONA: A Bille se, eto, više nije pojavila. A nema ni Katje, negdje je.

Ostaješ tu?

Ja još hoću van.

Ja još hoću van. Potražiti mrcinu i zatući je.

3.10.

Tri mlađa istočna Europsjana, duge, valovite kose, kaubojske čizme, uske traperice, u uličnom kaftiću.

RUMUNJ 1: Sad gledaj kako će sunce odmah nestati iza crkvenog tornja...

RUMUNJ 2: A onda će se nakratko još jednom pojavit.

RUMUNJ 3: I onda nestati iza krovova banki, robnih kuća i osiguravajućih društava.

RUMUNJ 3: Koliko je?

RUMUNJ 1: Pet do.

RUMUNJ 2: Do koliko?

RUMUNJ 1: Do sedam.

RUMUNJ 1: Gledaj ti sad to!

RUMUNJ 2: Gledaj ti svu tu lovu iza koje će sunce sad zaći: sunce zalazi, ali kuće ostaju stajati.

3.11.

BABSI + TOJBICA + ŠMIDIKA: Jednoga ranog subotnjeg jutra četrdesetogodišnji prodavač voća i povrća Ru-

dolf upoznao je dvadesetogodišnju Maiku koja je kod njega toga dana radila kao zamjena. To je isto ono jutro kada je Maičinu prijateljicu Simonu jedan veliki pas ugrizao za ruku i kad je njihova prijateljica Bille u Bergmannstraße umrla pred vratima čovjeka koji crta tetovaže, a da to ni sama nije primjetila. Oko 14 sati zaljubio se u nju, trči za njom, kleći pred njom, izjavljuje joj ljubav, ali neobično visoka mlađa žena ulazi u tramvaj i ostavlja za sobom čovjeka koji kleći.

KIKI: Ne poznaješ djevojku, kažeš, a ipak mi to činiš. Što to znači? To znači da si me zaboravio. I da me više ne poznajes. I da te ja više ne poznam. Zašto ona nije tu? Zašto ti nisi kod nje? Zašto je ne nazoveš. Što radiš tu? Zašto je ne tražiš?

Kratka stanka.

KIKI: Ovdje te više ne želim vidjeti, nikada više.

3.13.

MLADI ČOVJEK (FRITZ) I KATJA:

Zajedno idemo

niz ulicu,
ništa više,
ništa manje,
najprije samo malen dio puta,
a zatim tako i dalje...

I dalje istodobno.

MLADI ČOVJEK (FRITZ): ona pored mene...

KATJA: on pred mene:

MLADI ČOVJEK (FRITZ): ona u ruci drži žlicu.

KATJA: ja u ruci držim žlicu,
takozvani znak.

ZAJEDNO: to mi se svida,
i nitko ne namjerava ništa drugo,
i tako mi provodimo dan,
zajedno,
jedno pored drugoga,
u parku,
i kasnije kad jedemo
ostajemo zajedno –
svida mi se to, o da,
svida mi se, svida, svida...

I dalje istodobno.

KATJA: kad je za mene zapalio lanac

MLADI ČOVJEK (FRITZ): kad sam za nju zapalio lanac

OBOJE: svidjelo mi se to, o da. Svidjelo mi se to, o da.

3.14.

Tri Rumunja.

RUMUNJ 2: Pa što je sad sa suncem?

RUMUNJ 3: Da, što je sad s njim?

RUMUNJ 1: Još je uvijek kod crkvenog tornja, malo prije osam.
RUMUNJ 2: Ali...

RUMUNJ 3: Ali to ne može biti...

RUMUNJ 1: Koliko je?

RUMUNJ 3: pogleda na svoj sat.

RUMUNJ 3: Nekoliko minuta do osam.

RUMUNJ 1: Do koliko?

RUMUNJ 2: Do osam.

RUMUNJ 3: Pa davno je moralio zaći.

RUMUNJ 1: Pa davno je moralio zaći i onda se opet povjatiti iza crkvenog tornja i u međuvremenu opet nestati.

RUMUNJ 2: Stoji. Ne miče se.

RUMUNJ 1: Stoji. I ne miče se.

Rumunj 3 vadi pištoli.

RAZGOVOR Rumunj 3: E onda ču ga sad smaknuti s neba.

GLAZBENI Rumunj 2: Hajde, daj, makni ga s neba.

TEATAR RUMUNJ 1: Skinu ga.

ESEJ

TEMAT

3.15.

GAVRAN U MAIKA: Sunce se preko ruba grada sunovratilo u noć kao da se u satnom mehanizmu slomilo nekoliko zubaca: iz dana.. iz dana koji kao da ne želi prestati, nastaje noć, skoro bez sumraka, iznenada.

IZ STRANIH ČASOPISA SVIJET miruje – ne, to nije točno. Ne miruje svijet. Svijet puca – ne, to nije točno. Ne puca. Nije točno. A da i jest: kakve to veze ima sa mnom. Izgleda mi kao da cijeli grad iščekuje nešto. Čini mi se kao da i sâma čekam.

TEORIJA

IZ POVIJESTI

NOVE KNJIGE

DRAME

PRIJEVLAČENJU otkrila sam na ledima crnu dlaku. Jednu jedinu sivo-crnu dlaku koja prije nije bila tamo – koju ne mogu dosegnuti. Lijevom je rukom ne mogu dosegnuti, a rukom sa zavojem je ne mogu uhvatiti.

4.1.

Hans, do sada nespokojno lunjajući uokolo, najednom se smiri kad iznenada padne noć. Njegove noge ne miču se više s mjesta. Miruju.

Ali ne potraje dugo i sad njegove ruke počnu činiti što ih je volja.

Palci, kažiprsti i srednji prsti ruku pretvaraju se u krokodiliska usta koja se otvaraju i zatvaraju.

Njegove se ruke potom pretvore u pesnice te on poput majmuna udara sebe o grudi. Oba kažiprsta izviju se u vis, a potom se njegove ruke ispruže poput orlovih krila. Kažiprsti koje drži – illi mora držati – ispod nosa sada su brkovi mačke, kažiprst i srednji prst desne ruke pretvaraju se u duge mišje zube prije nego što se i oni smještis ispod nosa. Ljeva ruka provlači se ispod pauža desne: slonova surla. Nekoliko puta ponovljeno pljeskanje, a potom kažiprst jedne od ruku izraste iz čela poput roga jednorga.

Ti pokreti ponove se jedan-dva puta prije no što počnu ilustrirati pjesmu koja sada – i opet na jeziku kojim do tada nije vladao – definitivno provali iz čovjeka.

HANS: Ci son due coccodrilli
ed un orango tango,
due piccoli serpenti
e un'aquila reale,
il gatto, il topo, l'elefante:
non manca più nessuno;

solo non si vedono i due leocorni.

Un di Noè nella foresta andò

E tutti gli animali volle intorno a sè:

“Il Signore si è arrabbiato ili diluvio menderà:

voi non ne avete colpa, io vi salverò”

Ci son due coccodrilli
ed un orango tango,
duo piccoli serpenti
e un'aquila reale,
il gatto, il topo, l'elefante:
non manca più nessuno;

solo non si vedono i due leocorni.

E mentre salvano gli animali

Noè vide nel cielo un grosso nuvolone

e goccia dopo s piover cominciò:

“Non posso più aspettare l’arca chiuderò.”

Ci son due coccodrilli
ed un orango tango,
due piccoli serpenti
e un'aquila reale,
il gatto, il topo, l'elefante:
non manca più nessuno;

solo non si vedono i due leocorni.

Ci son due coccodrilli
ed un orango tango,
due piccoli serpenti
e un'aquila reale,
il gatto, il topo, l'elefante:
non manca più nessuno;
solo non si vedono i due leocorni.

4.2.

ČOVJEK S KOČIJOM: Svih ovih dana išlo je dobro. Zadnjih tjedana. Na večer cigarete, jedna ili dvije, više ne. Cigaretе i kava.

Sve ide bolje: noći, spavanje – usprkos kavi. Fino prispeban pri izlasku sunca: uske duge trake oblaka, blijeđocrvenkaste iznad dimnjaka, iznad krovova – inače plavo, plavo nebo. Bit će to vedar dan. Hladna voda. Trčati kroz park, u ranu zoru nema još nikoga. Doma se istuširati i staviti kavu.

Kao da vidim bolje, kao da su boje drugačije – crte su oštrijе, obrisi velikih javorovih stabala. A onda: na večer, žuto svjetlo. Umoran. Iscrpljen. Dug je to bio dan. Previše govorio. Previše uredavao, posredovao. Previše rješavao.

Ja mogu izdržati stvari pri kojima bi se drugi odavno slomili.

Oholost, Hibris:
Gledam ljudi u oči i vidim njihove granice. I uvijek imam pravo, ne varam se. Pitajte me. Samo me morate pitati. Zrnce prezira.

Prezir u samoprezir. A sad – čaša crnog vina, ha! Više ne mogu pitu kavu, popio sam kavâ i kavâ, kavâ kao gorko, kiselô ulje. A kako bi sad bilo p sâšom crnog vina. Boca je tako hitro otvorena, eh, a ne znam ni kad se to dogodilo. Jesu li to bile moje ruke? Tu su ruke, tu je otvarač, evo ga, već je opet u ladicu, tu je otvorena boca, tu je čaša.

Žuto svjetlo. U jednoj se ulici iz cigaretnog dima pomoli i doveze srebrna kočija. Tisuće novčića, tisuće praporaca. Sve praporci, sami praporci. Cincilin, cincin!

Povratak. To je pobjedonosni povratak droge. Cincilin-cincilin, zvonak, zvonak zvuk.

Iz prezira nastaje lakoća. Jasnoća. U starim dnevnim novinama pronalazim odgovore na sve i jasno pred sobom vidim budućnost, samo još moram skočiti,

skočiti, ne smijem propustiti skok, skok u kočiju ili u vlak.

Pet cigareta ili dvadeset pet minuta kasnije – boca je prazna.

Jaknu na sebe i van, ne zaboravi lov i ključ, kod Katskoga puštaju smiješnu glazbu, crno vino je iz Čilea, to je na drugom kraju svijeta, to je Nerudina domovina, a tip iza šanka nosi dugu sivu bradu, izgleda poput Karla Marxa, ali zapravo, ja to vidim u njegovim izběcenim očima, on je zapravo sadist. Samo me morate pitati. Tu vani, kaže jedan, tu vani pred prozorom hoda lav.

Ali ja ne vidim ništa.

Glažba je fakat posebna, takvu prije nikada nisu puštali, ma mislim, što znači prije, pa koliko već nisam bio tu...

Kratka stanka.

ČOVJEK S KOČIJOM: Svih ovih dana išlo je dobro.

Kratka stanka.

ČOVJEK S KOČIJOM: King John was not a good man, And no good friends had he.

He stayed in every afternoon...

But no one came to tea.

And, round about December,

The cards upon his shelf
Which wished him lots od Christmas cheer,

And fortune in the coming year,

Were never from his near and dear,

But only from himself.

I sve je jasno da ne može biti jasnije, ono tonk-tonk biljarskih kugli i ljudi za dugačkim stolovima, svi piju pivo i izgledaju kao pedagozi.

Kratka stanka.

ČOVJEK S KOČIJOM: Kada sam sa Sebastianom i Franjom skočio u podivljalu rijeku, aaa, tako je bila hladna, dolazila je izravno iz Alpi, to mjesto zvalo se Virovi, mislim sam da više neću isplivati na površinu, a ona, ona je zvala, bila je negdje iza mene iako je još maloprije bila preda mnom, zvala je mene. To je mogao biti kraj mojega života. S tim je sve moglo prestati – ili nikad ne početi.

Ona se svukla prva, skočila i nestala, a Sebastian je strgnuo odjeću s tijela i rekao, ja o tome ne mogu razmišljati, a onda sam skočio ja.

Kratka stanka.

ČOVJEK S KOĆIJOM: James James

Morrison Morrison

Weatherby George Dupree

Took great

Care of his Mother,

Though he was only three.

James James said to his Mother,

"Mother", he said, said he;

"You must never go down

to the end of the town,

without consulting me."

Dvadeset dva sata: ona djevojka, sama za šankom, ona sa zavojem – ona izgleda kao da ju je danas u jutro oko šest ugrizao pas.

PREMIJERE
FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ČOVJEK S KOĆIJOM: Samo me morate pitati: ta djevojka izgleda kao da ju je danas u jutro oko pet sati ugrizao vuk.

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U
PARIZU

4.3.

IZ STRANIH ČASOPISA MAIKA (*u nekom drugom dučanu*): Sve naoko normalno, sve je u redu, sve je savršeno u redu. Ljudi puše i piju, razgovori, smijeh, glazba, čaše.

TEORIJA Sve kao i uvijek.

IZ POVIJESTI Netko je gore, na šest metara visine, o strop priljepio igračku kartu.

NOVE KNJIGE Kratka stanka.

DRAME MAIKA: Čovjek pred nmon na tramvajskoj stanici. Na koljenima.

Usta koja se miču.

Usta koja ne prestaju goroviti.

Kratka stanka.

MAIKA: Danas u jutro moju je prijateljicu ugrizao pas.

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: Korejci jedu pse. I Kinezzi. I u Evropi su ranije jeli pse, pogotovo u Njemačkoj, posebno u Breslauu, Chemnitzu, Dresdenu, Leipzigu, Zwickauu i Münchenu. Godina 1901. u njemačkim klaonicama zaklano je 470 pasa, od toga 341 samo u Chemnitzu.

Kratka stanka.

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: I sad je pitanje, zašto su u Chemnitzu jeli toliko pasa. Pa zato jer nisu imali ničega drugoga...

4.4.

Kod Katskoga.

BIRTIJAŠ S BRADOM: Bio tu tip malo iza pol devet i pita me: Da imаш još sedam sati života i da znaš da imаш još samo sedam sati života, što bi učinio?

Kratka stanka.

BIRTIJAŠ S BRADOM: A onda sljedeće pitanje: Da imаш još sedam minuta života, što bi učinio?

Kratka stanka.

BIRTIJAŠ S BRADOM: A onda sljedeće pitanje: Da imаш još sedam sekundi života, što bi učinio?

SIMONA: Kod Katskog me svih gledaju ili me mnogi, mnogi gledaju, tip s bradom iza šanca gleda me kao da mi još nikada nije vidio, a onaj drugi, onaj čudnoga pogleda kao da sve zna iako uopće ne gleda na ovu stranu... taj, taj blagog pojma nema što mi se dogodilo, a drugi, drugi, a hoco si skinuti cipele, cipele i čarape, drugi zure u zavoj, zavoj me počinje svrjeti, svrjeti i onda vidim: prokrvario je; i ja zatvaram oči, samo nakratko zatvaram oči, samo ih zatvorim i opet otvorim, a kad ih opet otvorim, svi su dvadeset godina stariji. Svi su najednom dvadeset godina stariji.

ČOVJEK S KOĆIJOM: Baš tamo gdje je još do maloprije bila djevojka sa zavojem stoji vuk, vuk, pa nisam li upravo mislio na vuka, a sad u lokalu stoji vuk, a djevojke nema.

4.5.

RUDOLF (*sam, hoda*): Sad vrijeme juri.

Kratka stanka.

RUDOLF: Sad vrijeme juri i nosi sa sobom sve ostalo: ono što je iza mene, što je sada i što će još doći: neuhvatljivo, izvan dosega, nikada, nikada sustići.

Kratka stanka. Kratko se nasmije.

RUDOLF: Kao kad nekome vjetar odnese šešir s glave!

Pa pred tobom leti niz ulicu -

4.6.

RUMUNJ 1: Mjesec, mjesec, masna svinja.
RUMUNJ 2: Mjesec izranja iz horizonta.

Kratka stanka.

RUMUNJ 3: Izranja iz horizonta?

RUMUNJ 2: Izranja iz horizonta.

RUMUNJ 1: Zaboravi...

RUMUNJ 2: Što?

RUMUNJ 1: To se ne kaže tako...

RUMUNJ 2: Ne kaže, kako ne kaže...

RUMUNJ 1: Izranja iz horizonta.

RUMUNJ 2: Ne kaže.

RUMUNJ 1: Ne kaže...

RUMUNJ 3: ilranja van na horizontu.

RUMUNJ 2: Mjesec se pomalja na horizontu – tako se kaže?

RUMUNJ 1: Mjesec se pomalja na horizontu.

Rumunj 3 traži svoje oružje.

RUMUNJ 3: Nema "guna", "gun" je nestao.

RUMUNJ 2: Što?

RUMUNJ 3: "Gun" je nestao.

Dugačka stanka.

RUMUNJ 3: Noga. Više nije tu...

RUMUNJ 1: Noga...

RUMUNJ 2: Što?

RUMUNJ 3: Nestao.

RUMUNJ 2: Nestao, noga.

RUMUNJ 3: Noga.

RUMUNJ 1: Više ga nema.

RUMUNJ 3: "Gun" je noga.

Valjda je ispa...

RUMUNJ 2: Ispao...

RUMUNJ 1: Ispao...

RUMUNJ 3: Noga.

4.7.

ČOVJEK S KOĆIJOM + BIRTIJAŠ S BRADOM + ŠMIDIKA + TOJBICA + KIKI:

Tko je tu mrcinu pustio unutra,
čija je to mrcina,
tu mrcini nije mjesto,
van, van s tom mrcinom, kažem,
čija je,

čije je to mrcina,
to nije pas, to je vuk,
to je vuk,
odakle sad ovđe vuk,
ne miči se, zatuci ga, glavu mu razbij hoklicom.
U svojoj krvi, koja se polagano razlijeva po podu,
mlada žena s jednom rukom u zavodu.
Pa to nije moguće.
Pa toga ne može biti.

4.8.

Maika s Mladim čovjekom s naočalamu.

MAIKA: Vidi ovo.

Pokaže mu pištolj kojeg je našla.

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: To?

MAIKA: Da, vidi ovo...

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: Odakle ti?

MAIKA: Bio na ulici.

Kratka stanka.

MAIKA: Pištolj je ležao na ulici.

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: Na ulici...

MAIKA: Poljubi me.

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: Što?

MAIKA: Poljubi me, daj.

Ljubi je, dugo. Nakon nekog vremena, još uvijek se ljubeći, ona mu pištolj prisloni uz glavu.

MLADI ČOVJEK S NAOČALAMA: Prestani s tim! Prestani!

4.9.

PREMRŠAVA ŽENA (*na izmaku tridesetih*): Danas u jutru kupila sam vagu, to je prva vaga koju sam kupila u životu. Sada, sada – prvi put u životu – treba mi vaga, jer stalno gubim na težini. Većina ljudi vagu vjerojatno kupuje jer stalno dobiva na težini, ali ja gubim na težini iako i dalje jedem, čak i više nego obično. Pokušavam nadoknaditi ono što gubim na težini. Bolesna sam. Bolest prožire masnoću: ja nikada nisam bila vitka, više punašna. Sad sam gotovo opet toliko mršava koliko sam bila kao mlada djevojka, kao šiba, rekla bi moja mama. A s time se nekako slaže i to što sam nedavno opet

PREMIJERE
FESTIVALI
OBLJETNICE
RAZGOVOR
GLAZBENI
TEATAR
ESEJ
TEMAT
GAVRAN U
PARIZU
IZ STRANIH
ČASOPISA
TEORIJA
IZ POVIJESTI
NOVE
KNJIGE
DRAME

4.10.

HANS (*na rubu snaga, neprestano ponavlja pjesmu i kretnje*):
Tu su dva krokodila
i jedan orango tango
dvije siccuse, siccuse zmje
i jedan divovski orao,
mačka, miš i slon
sad valjda nitko više ne manjka,
a oni kojih još nema, dva su
jednoroga.
Hans nastavlja lutati kroz noć.

4.11.

MAIKA: Može li mi netko reći vozi li još tramvaj?
Kratka stanka.
MAIKA: Hoće li doći tramvaj?
Kratka stanka.
MAIKA: Ili više neće?
Kratka stanka.
MAIKA: U meni je, duboko, duboko, sve što je rekao.
Ja hoću to što je rekao izvući iz svojih ušiju. To je
duboko u meni i raste i raste.
Kratka stanka.
MAIKA: Možda više ne vozi? Zar više ne vozi? Pa mislim
da vozi cijelu noć...

vidjela čovjeka u kojeg sam kao mlada djevojka bila zaljubljena do ušiju...

On se iznenada pojавio pred mnom na ulici i gledao me, ali me nije prepoznao – on prije nije ni znao koliko sam bila zaljubljena u njega, nije me ni mogao prepoznati – iako se na trenutak činilo kao da me hoće pozdraviti. A sad bih mu rado rekla, ako mu nisam već prije, možda se više nikad ne ukaže prilička, rekla bih mu: nikad me nisi volio ili: ako me već nikada nisi volio, zašto me ne voliš barem ovo kratko vrijeme koje tebi i meni preostaje – ali nisam i nisam mogla otvoriti usta, a on se zagledao u moje oči kao da je smrt zastala pred njim.

4.12.

Zavarivanje tramvajskih tračnica u tami. Reflektor koji obasjava radove. Plamen aparata za zavarivanje, usijano željezo. Crveno-bijela rampa, s malog tranzistora čuje se skladba "The Seed" grupe The Roots.

Radnik koji uz tranzistor pjeva u noći.

4.13.

Maika i Bille pješice idu kući.

BILLE: Mogu li noćaš spavati kod tebe? Ne mogu pronaći svoje klijuceve, valjda sam ih izgubila. Ne znam kamo bih. Ništa ne moraš reći.

Iznajmljuje se bez provizije, otvorenje uskoro, tu ti piše već dvije godine, tu više nitko ne stanuje. Sad će pola tri.

MAIKA I BILLE: Noću pješice kući.

drogerija, azijski dučan, apoteka, duhan, kopiraonica, trafostanica, fotograf:

u izlogu

kamera, što bi bilo

kada bi slikala,

kada bi stalno slikala,

kada bi sada slikala,

sada, u noći,

ali što bi mogla slikati,

sada, u noći,

u tri i trideset –

što bi bilo na slici...

BILLE: Ti i...

MAIKA I BILLE: Ja,

iza ulica, tramvajska stanica, redovi kuća preko puta, Rudolfov dučan, u njemu gori svjetlo – zašto sada u njemu gori svjetlo, zašto sada u njemu gori svjetlo?...

BILLE: Nemoj ići. Ne idi tamo – sad imam osjećaj da postajem zrak. I čini mi se da više nisam tu.

4.14.

ŠMIDIKA + TOJBICA + BABSI:

Babsi, malko predebeli žena iz fotografске radnje, postavila je u izlogu kameralu na stativu. Kamera pomoću automatskog okidača i satnog mehanizma tijekom cijele noći svakih petnaest minuta snima jednu fotografiju.

Tako između 20 sati i 15 minuta i 5 sati i 15 minuta nastaje trideset šest snimaka.

Babsi zbog mraka koristi vrlo osjetljiv film u boji i posebne materijale koji se teško nabavljaju. Takve filmove koriste ronioci. Astronomi.

Na fotografijama je uvijek isti kadar:

tramvajska pruga,
tramvajska stanica,
niz dučana nasuprotni; Rudolfov dučan.

Crvene i bijele pruge:
farovi koji presijecaju sliku automobila u vožnji.
Pokatkad kad tramvaj presječe sliku:

jedna žuta crta.

Pokatkad jasno vidljive registarske tablice, pokatkad prepoznatljivo lice prolaznika. Poneki zastanu pred fotografskim dučanom i gledaju točno u kameralu.

Mlada žena s rukom u zavoju trči kroz kadar.

Pražna ulica.

Olinjali tip u crnoj motorističkoj odjeći.

Tri inženjera s mjernim instrumentima.

Par ljubavnika, ona u ruci drži nešto što izgleda put srebrne žlice.

Na fotografiji snimljenoj u 0 i 45:

u Rudolfov dučanu gori svjetlo.

U 0 i 30 još nije gorjelo.

U 3 i 30:

neka jako visoka žena stoji pred izlogom i gleda u kameru, kraj nje na negativu: nejasna mrlja.

4.15.

OBJE ŽENE ZELENIH OČIJU: Rebrenicu su spuštene, s ulice dopire šum noćnog prometa. Unutra je polutama, gori samo jedna lampa kraj kase. Rudolf, kojeg je njegova prijateljica Kiki u osam i nešto izbacila iz svoga stana, već satima leži na tegzi i zurí u stop. ŽENA ZELENIH OČIJU/NATALIE: Sad je ostalo još sedam minuta – ili ura ne ide dobro?

DRUGA ŽENA ZELENIH OČIJU/TANJA: Upozorila sam te, nisam li te upozorila da se čuvaš žirafe?

RUDOLF: Nedavno sam na ulici vidiо ženu, ženu koja se iznenada stvorila pred mnom – već sam je jednom vidiо – pogledala me je kao...

Kratka stanka.

RUDOLF: Zatim mi se čini da ja to, zar stvarno, postajem sve veći, sve veći i veći, i stojim pred Maijom, pred žirafom. Oboje smo visoki poput kuća. Oboje idemo niz ulicu držeći se za ruke, naše glave nadvišuju krovove kuća, a između nas su tračnice tramvaja koji u ovo doba više ne vozi.

4.16.

KATJA I MLADI ČOVJEK (FRITZ) (zajedno):

Na kraju dana

ili drukčije rečeno:

usred noći,

ili zapravo:

netom prije svanača:

prvi poljubac

koji traje već satima

i više ne prestaje,

drugog poljubca nema, ne postoji,

samo taj, taj, taj

koji ne prestaje,

i ruke:

najprije ruka u ruci u ruci u ruci,

a zatim svuda, gdje god, gdje bilo;

konačno, pred kućnim vratima:

ne idi,

dodi gore

Kratka stanka.

KATJA I MLADI ČOVJEK (FRITZ): Dodi, dodi, i mi ležimo jedno kraj drugoga
i konačno spavamo.

4.17.

Noć u dučanu. Rudolf, Maika.

MAIKA: Što vi sad tu?...

RUDOLF: Tu ču provesti noć...

Kratka stanka.

RUDOLF: Nadao sam se da ćeš... doći, ovamo... doći.

MAIKA: Ovamo?

RUDOLF: Da.

MAIKA: U ovo doba?

RUDOLF: Da.

MAIKA: Slučajno sam prošla.

RUDOLF: U ovo doba? Dvadeset do četiri?...

MAIKA: Da.

Stanka.

MAIKA: Ja hoću da povučete ono što ste rekli danas podne.

RUDOLF: Što da povučem?

MAIKA: Ono što ste rekli.

RUDOLF: Kako da to povučem... kad je već rečeno.

Kad već postoji.

MAIKA: To što ste rekli nema sa mnom nikakve veze.

PREMIJERE

FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U

PARIZU

IZ STRANIH

ČASOPISA

TEORIJA

IZ POVIJESTI

NOVE

KNJIGE

DRAME

Kratka stanka.

RUDOLF: Ali ipak je tako.

MAIKA: Što to?

RUDOLF: Volim te od trenutka kada si otisla odavde. Ako sad opet odes, ja ne znam što će se zbiti.

MAIKA: Ja mogu reći što će se zbiti...

Vadi khotinu stakla koju uz sebe nosi od podneva.

MAIKA: Nas dvoje, nas dvoje jedno s drugim nemamo ništa. Ako sad ne povučete ono što ste rekli, prekrizit ću to. Prekrizit ću to ovom krhotinom.

Kratka stanka.

Dva puta pređe stakлом dijagonalno preko lica.

On joj hoće prići, ali ostaje gdje jest. Ona krvari.

RUDOLF: Ali to ništa ne mijenja...

Stanka.

RUDOLF: To ništa ne mijenja.

Korakne k njoj. Ona vadi pištolj koji je našla i ustrijeli ga s razdaljine otprilike dva do tri metra.

4.18.

Hans, ne može se smiriti, čak ni sada, usred noći. Izdao ga je glas. Ne može više, ali mora nastaviti, ne može prestati.

212/213

Palci, kažiprsti i srednji prsti lijeve i desne ruke pretvaraju se u krokodiliska usta koja se otvaraju i zatvaraju.

Ruke se stišću u pesnice i on poput majmuna udara o svoje grudi.

Oba kažiprsta izvijaju se u vis, potom se njegove ruke šire poput orlovih krila.

Kažiprsti koje drži ispod nosa predstavljaju mačje brkove, kažiprst i srednji prst desne ruke predstavljaju dugačke mišje zube.

Ileva ruka provlači se ispod pazuha desne koja se još uvijek drži nosa: slonovska surla. Ponovljen pjesak, a potom kažiprst jedne ruke izraste iz čela poput roga jednoroga.

I tako stalno ispočetka.

4.19.

Roker s plastičnom vrećicom pješaći kući. Posrće i teško napreduje. Kad zastane, zaurla.

ROKER S PLASTIČNOM VREĆICOM: Maiden!

Stanka.

ROKER S PLASTIČNOM VREĆICOM: Maiden!

4.20.

Čovjek u ogrtaču za kupanje ustao je još jednom i izišao pred kuću: ne može se pomiriti s tim da je pas otiašao i da se neće vratiti. Stoji na ulici, puši i ne zna bi li ga zvao ili ne. Započne pa odustane, i tako opet i opet.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčelice...

Kratka stanka.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: P...

Kratka stanka.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: P...

Stalno prekida samoga sebe jer zna da to nema nikakvog smisla.

ČOVJEK U OGRTAČU ZA KUPANJE: Pčelice...

Krene još malo niz ulicu, gleda, hoće zazvati još jedan put, ali odustane.

Kraj.

ROLAND
SCHIMMELPFENNIG

Žena od prije

© S. Fischer Theaterverlag, Frankfurt/Main 2004
Praizvedba Akademietheater Wien, rujan 2004.

S njemačkoga preveo Dubravko Torjanac